

FAKULTA FILOZOFICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra antropologie

**PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
posudek oponenta**

Práci předložila studentka: Eva Šerá

Název práce: Prožívání času ve společnosti 19. a 20./21. století

Oponoval:

Doc. Petr Lozoviuk, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE:

Autorka si ve své práci klade dva hlavní úkoly – 1) zodpovědět, „jak člověk konceptualizuje čas jako entitu v jazyku“ a 2) ji zajímá „vztah člověka k času“ „ve společnosti 19. a na přelomu 20./21. století“. Tento druhý bod ale není zformulován do jednoznačně položené otázky a čtenář se tak může jen dohadovat, co je pod ním vlastně myšleno. Podobná pojmová a obsahová nejasnost prostupuje celou práci. Autorka nikde nedefinuje základní terminologii, kterou v textu používá. Není například jasné o jaké „moderní společnosti“ je neustále řeč, tudíž také kdo se skrývá pod pojmem „člověk moderní společnosti“ (s. 11). Šerá neustále hovoří o člověku, lidech či společnosti, jako kdyby se jednalo o univerzální entity a neexistovaly významné rozdíly v konceptualizaci sociálního času mezi příslušníky i kulturně velmi blízkých společností (např. Čechů a Němců) nebo dokonce i v rámci jednoho národa (např. Chorvaté). Otázka, jak lidé různých kultur nakládají s časem a jaké společenské konsekvence s tím jsou dále spojeny, by přitom byla velmi zajímavá a antropologicky nosná problematizace zvoleného tématu. Pojmová nejasnost se týká i ústředního termínu práce („čas“ resp. „sociální čas“) – na s. 17 je kupříkladu tvrzeno, že čas je „substance, která je nezávislá na existenci společnosti“, na s. 20 se naopak říká, že „čas byl vytvořen lidmi“. Ostatně ohledně sociálních konstruktů má autorka na vícero místech problém se zaměřováním intersubjektivní se subjektivitou (např. 20, 83, 87, ale i jinde). Podobně není např. jasné, co to je „lidská časovost“ (s. 3), „profil časové entity“ (s. 10) apod.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ:

Text práce je rozčleněn do stručného úvodu a osmi kapitol (včetně závěru). Zmatky a myšlenková nejasnost, které se projevují již v úvodu, bohužel pokračují i v následujících pasážích práce (srov. např. tvrzení ze s. 38). Autorce se nedaří uspokojivě vysvětlit, co je jejím ústředním záměrem a jak ho chce metodologicky a na základě jakého teoretického pozadí dosáhnout. Není proto ani jasné, v čem by

měl spočívat kulturně antropologický přínos předkládané studie. Pasáže, v nichž nejsou parafrázovány nějaké cizí myšlenky, jsou plné zmatečných vět, pro které nejsou charakteristické jen četné gramatické překlapy, ale mnohdy i tak špatná stylistika, že čtenáři uniká jejich smysl. Citování autoři se zdají být autorkou vybráni více méně náhodně, v žádném případě nereprezentují významný vzorek antropologického diskurzu k problematice intersubjektivní konceptualizace času. S reprodukovánými názory Šerá nevede žádnou polemiku a nezastává vůči nim žádné kritické stanovisko. Není ani jasné, proč jsou některé převzaté vůbec myšlenky citovány (zejména kapitola 3 a 6). Některé práce, které jsou zmiňovány v textu, nejsou uvedeny v seznamu literatury (např. Elias – s. 18). Za přinejmenším neobvyklý je možné označit i způsob citování internetových zdrojů přímo v textu. Studii prostupují i mnohé obsahové redundance. Za největší nedostatek ovšem považuji absenci jakékoliv vlastní interpretace, i když kvantitativní nahromadění dat v sedmé kapitole, resp. v příloze 3, by si nějaké sumarizující zhodnocení zasloužilo. Z výše uvedených důvodů považuji vlastní přínos práce za minimální.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA:

Text práce vykazuje známky nedůsledné jazykové redakce: obsahuje mnoho překlepů a i stylisticky je velmi nevyzrálý.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE:

Celkový dojem z diplomové práce je bohužel velmi rozpačitý. Není jasné, co vlastně chtěla autorka řešit, v čem spočívá kulturně antropologická (etnologická) dimenze takového počínu a k jakým výsledkům autorka dospěla. O myšlenkové slabosti celé studie vypovídá rádoby finalizující „teze“ práce, která podle Šeré zní: „Temporální obraz moderní společnosti (je): Užívaný čas versus prožívané časy“ (s. 90). Teprve v předposledním odstavci celé studie (s. 90) autorka zlehka naznačuje možnou dimenzi analýzy intersubjektivně podmíněné konceptualizace času, resp. dynamiky její proměny (proměn), když zmiňuje rozdíly ve výskytu frazémů časových metafor v českém prostředí (i když to zůstává explicitně nevedeno) 19. a přelomu 20./21. století. To je ovšem pro úspěšné obhájení magisterské práce málo.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ:

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

Z důvodu obsahové nejasnosti textu ale i stylistických a gramatických nedostatků práci nedoporučuji k obhajobě.

Datum: 04. 01. 2013

Podpis:

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická
katedra antropologie